

Ενότητα 7

Η ζωή έξω από την πόλη

Το σκιάχτρο

Το 'ντυσαν με παλιόρουχα και το 'στησαν στη μέση του μεγάλου χωραφιού για δράκο φύλακα.

Όμως εκείνο αγαπούσε τα πουλιά κι εμάς το ίδιο με τους ήλιους τους πλιόσπορους.

Έτσι, σαν ήρθαν οι σπουργίτες τιτιβίζοντας και κάθισαν στο τρύπιο του καπέλο,

τους χαμογέλασε πλατιά,

άνοιξε ορθάνοιχτα το στήθος του,

κι οι φίλοι του χτίσανε φωλιά

πλάι στη μεγάλη αχυρένια του καρδιά.

Βούλα Αρβανιτίδη

εικονογράφηση Τίνο Γκαταγάν,
για το βιβλίο *Το σκιάχτρο*, εκδ. Πατάκη

Με τι θα ασχοληθούμε:

- Πώς παρουσιάζουμε πληροφορίες για ένα γεγονός που συνέβη
- Πώς μετατρέπουμε τις ονοματικές σε ρηματικές φράσεις (και αντίστροφα)
- Πώς κλίνονται τα επίθετα σε -ns, -ns, -es
- Πώς χρησιμοποιούνται οι κλιτές μετοχές σε -μένος, -μένη, -μένο

Ολική καταστροφή στις καλλιέργειες

Ανυπολόγιστες είναι οι καταστροφές στα εσπεριδοειδή, τις ελιές και τα κηπευτικά κυρίως στην Κρήτη και την Πελοπόννησο, από την κακοκαιρία των τελευταίων ημερών. Ζημιές στα πορτοκάλια καταγράφονται ήδη και στη Θεσπρωτία, ενώ όσοι δεν είχαν προηλάθει να μαζέψουν τις ελιές στη Φθιώτιδα και τη Θάσο τώρα, εκτός από τα κατεστραμμένα δένδρα, έχουν χάσει και τη φετινή σοδειά.

Στα Χανιά οι πρώτες εκτιμήσεις δείχνουν πως οι καταστροφές στις καλλιέργειες, στην κτηνοτροφία, αληθιά και στο επαρχιακό και αγροτικό οδικό δίκτυο είναι τεράστιες.

Ζωοτροφές από ελικόπτερο

Τεράστιες καταστροφές έχει προκαλέσει η κακοκαιρία των τελευταίων ημερών στα εσπεριδοειδή και τις ελιές, κυρίως στην Πελοπόννησο και στην Κρήτη.

Ανάλογη κατάσταση έχει δημιουργηθεί και στον νομό Ρεθύμνου, όπου χιλιάδες αιγοπρόβατα βρίσκονται αποκλεισμένα στον Ψηλορείτη και από προχθές οι νομαρχίες σε συνεργασία με την Πολεμική Αεροπορία ρίχνουν ζωοτροφές από αέρος, προκειμένου να περισωθούν όσα ζώα γίνεται. Χθες το απόγευμα, ελικόπτερο «σούπερ πούμα» πραγματοποίησε επιτυχή προσγείωση στον Ομαλό και πήρε στη Σούδα 29 γυναίκες και παιδιά, κυρίως οικογενειών κτηνοτρόφων, που είχαν

Τεράστιες καταστροφές έχει προκαλέσει η κακοκαιρία των τελευταίων ημερών στα εσπεριδοειδή και τις ελιές, κυρίως στην Πελοπόννησο και στην Κρήτη.

αποκλεισθεί εκεί και τις τελευταίες ημέρες είχαν περάσει δύσκολες ώρες. Οι άνδρες της Πολεμικής Αεροπορίας κατάφεραν επίσης χθες να εντοπίσουν τέσσερις κτηνοτρόφους που είχαν διηλωθεί ως αγνοού-

μενοι στην ευρύτερη περιοχή του χωριού Καλλικράτης, στα Σφακιά.

Στο Ρέθυμνο, η πλεκτροδότηση είχε αποκατασταθεί σε όλες τις περιοχές του νομού πλίγο πριν από τα μεσάνυχτα προχθές, αλλά και εκεί οι ζημιές στις καλλιέργειες είναι ανυπολόγιστες, κυρίως στις Σείσες και το Φόδελη. Όπως επισημαίνεται από τις Διευθύνσεις Γεωργίας των νομαρχιών της Κρήτης, το πρόβλημα είναι διπλό: δεν έχουν καταστραφεί μόνον οι σοδειές, αλλά

και τα ίδια τα δένδρα, που είτε έσπασαν από το βάρος του χιονιού και του καρπού τους είτε «κάπκαν» από τον πάγο.

Η κατάσταση όμως δεν είναι καθύτερη στην Πελοπόννησο, αφού στο μεγαλύτερο μέρος τους οι καλλιέργειες των εσπεριδοειδών έχουν υποστεί μεγάλες ζημιές. Μόνο στη Λακωνία, του πλάχιστον το 50% της παραγωγής πορτοκαλιών έχει «καεί» από τον πάγο και μάλιστα εκτιμάται πως φέτος ίσως δε γίνουν εξαγωγές.

εφημερίδα *Ta Νέα*, 9/1/02 (διασκευή)

1. Το κείμενο που διαβάσατε είναι ένα άρθρο εφημερίδας που μας παρουσιάζει μια είδηση. Ποιες είναι οι βασικές πληροφορίες που μας δίνει; Θα τις βρείτε απαντώντας τις ερωτήσεις:

- α. Για ποιο θέμα μιλάει το άρθρο;
- β. Πού και πότε συνέβη το γεγονός;
- γ. Ποια είναι η σημασία του γεγονότος και ποιους σοβαρούς κινδύνους δημιούργησε;
- δ. Με ποιον τρόπο αντιμετωπίστηκαν οι κίνδυνοι;

2.a. Πώς, κατά τη γνώμη σας, μπορεί να επηρεάσει τη ζωή των κατοίκων ένα τέτοιο γεγονός μακροπρόθεσμα, δηλαδή για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα;

β. Ποια είναι, λοιπόν, τα συμπεράσματα που μπορείτε να βγάλετε για τη ζωή μακριά από τα μεγάλα αστικά κέντρα, δηλαδή στο χωριό και κοντά στη φύση; Ποιες δυσκολίες ή καθημερινά προβλήματα νομίζετε ότι αντιμετωπίζουν οι κάτοικοι αυτών των περιοχών;

3. Αν ξεφυλλίσουμε οποιαδήποτε εφημερίδα, «το μάτι μας πέφτει» στους τίτλους των άρθρων, που δίνουν συνήθως το βασικό θέμα της είδησης. Παρατηρήστε ότι ο τίτλος αυτού του άρθρου είναι τυπωμένος διαφορετικά από το υπόλοιπο κείμενο. Ποιες διαφορές βλέπετε και γιατί, κατά τη γνώμη σας, συμβαίνει αυτό;

4. Ποιλιά άρθρα συχνά συνοδεύονται από φωτογραφίες. Κοιτάξτε τη φωτογραφία που υπάρχει στο άρθρο. Ποια πληροφορία της είδησης απεικονίζεται; Διαβάστε και τη πεζάντα, δηλαδή το μικρό κείμενο που σχολιάζει ή περιγράφει τη φωτογραφία και βρίσκεται κάτω από αυτή.

5. Ο δημοσιογράφος, μόλις τελείωσε το άρθρο, έψαξε να βρει τον κατάλληλο τίτλο. Για να τραβήξει το ενδιαφέρον του κοινού, δε χρησιμοποίησε ρήμα στον τίτλο, αλλά μια ονοματική φράση που δε φανερώνει ποιος και πότε έκανε κάτι. Έγραψε πιοιόν:

«Οδική καταστροφή στις καλπιέργειες».

Για το ίδιο θέμα διαβάζετε στις εφημερίδες ένα άρθρο με τίτλο: «Υποβολή αιτήσεων από τους αγρότες για αποζημιώσεις». Τι θα έγραφε ο δημοσιογράφος, αν ήθελε να τονίσει ποιος κάνει την ενέργεια και πότε;

Συμπληρώστε: «Οι αγρότες».

6. Στο άρθρο συναντήσαμε το επίθετο **επιτυχής**. Ας θυμούμε πώς κλίνονται τα επίθετα σε **-ns**, **-ns**, **-es** συμπληρώνοντας τον πίνακα.

Ενικός αριθμός

Όνομ.	ο επιτυχής	η επιτυχής	το
Γεν.	του	της	του
Αιτ.	τον	την	το επιτυχές
Κλπτ.			

Πληθυντικός αριθμός

Όνομ.	οι	οι επιτυχείς	τα
Γεν.	των επιτυχών	των	των
Αιτ.	τους	τις	τα
Κλπτ.			

Αντί για επίθετα, χρησιμοποιούμε αρκετές φορές κλίτες μετοχές, για παράδειγμα: **επιτυχημένος** αντί για **επιτυχής**. Οι μετοχές αυτές προέρχονται από ρήματα αλληλά έχουν **πειτουργία επιθέτου**: συνοδεύουν ουσιαστικά και τους δίνουν μια ιδιότητα. Επίσης, μπορεί να σχηματίζουν και επίρρημα, π.χ. **επιτυχημένα**. Άλλα παραδείγματα: **δυστυχισμένος** (αντί για **δυστυχής**), **ευτυχισμένος** (αντί για **ευτυχής**), **συνηθισμένος** (αντί για **συνήθης**).

7. Στο παρακάτω κείμενο μπορείτε να συμπληρώσετε τα γράμματα που λείπουν στις μετοχές; Μετά, βρείτε από ποια ρήματα προέρχονται και σκεφτείτε ποιες έχουν πειτουργία επιθέτου:

Ο κόσμος ήταν συγκεντρ...μένος στην πλατεία του χωριού. Ακόμα και από τα πιο απομακρ...μένα σπίτια του χωριού είχαν έρθει ντυμένοι με τα καλά τους οι χωρικοί. Τα πρόσωπα φαίνονταν πρόσχαρα, σχεδόν ευτυχ...μένα. Τα βλέμματα όλα ήταν στρα...μένα στο Δημαρχείο. Σε λίγο, στο άνοιγμα της πόρτας φάνηκε το τιμώμενο πρόσωπο, ένας φημ...μένος επιστήμονας, προσκεκλ...μένος των αρχών του χωριού.

8. Μετά την κακοκαιρία, το Υπουργείο Γεωργίας εξέδωσε ανακοίνωση για να ενημερώσει τους αγρότες. Συμπληρώστε τα κενά με τις λέξεις από τον πίνακα που ακολουθεί. Μην ξεχάσετε να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές.

**πλεκτροδότηση, αποζημίωση, παραγωγή, θερμοκήπιο,
εσπεριδοειδές, χιονόπτωση, καλλιέργεια, αγρότης**

Ανακοίνωση

Το Υπουργείο Γεωργίας, μετά τις πρόσφατες που έπληξαν πολλές περιοχές της χώρας και επέφεραν καταστροφές στις και κυρίως στα του νομού Λακωνίας, ανακοινώνει τα ακόλουθα μέτρα:

- Θα δοθούν έγκαιρα οι στους των οποίων η καταστράφηκε.
- Η Αγροτική Τράπεζα θα χορηγήσει ειδικά δάνεια για να διορθωθούν οι ζημιές στα που γκρεμίστηκαν από το χιόνι.

Παράλληλα, σε συνεργασία με τη ΔΕΗ, γίνεται προσπάθεια να αποκατασταθεί έγκαιρα η στις περιοχές που έχουν πληγεί.

9. Η χώρα αντιμετωπίζει ένα μεγάλο κύμα κακοκαιρίας και τα προβλήματα είναι πολλά στις διάφορες γεωγραφικές περιοχές. Ως δημοσιογράφοι, έχετε συγκεντρώσει ορισμένες πληροφορίες για την κατάσταση και τις έχετε καταγράψει στον ακόλουθο πίνακα. Φροντίζετε να βρείτε και τις υπόλοιπες:

ποιο είναι το γεγονός;	πλημμύρες	θαλασσοταραχή	κατολισθήσεις
πού συνέβη;	Αθήνα	Αιγαίο πέλαγος	ορεινά χωριά Ηπείρου
πότε συνέβη;	χτες το βράδυ	όλη την περασμένη εβδομάδα	χτες το απόγευμα
ποιοι σχετίζονται με αυτό;	κάτοικοι νοτίων προαστίων	κάτοικοι Κυκλαδών	κάτοικοι χωριών
πώς συνέβη; (αίτια - συνθήκες)			
ποια είναι η έκταση, η σπουδαιότητά του;			
ποιους ασθαρούς κινδύνους δημιούργησε το γεγονός;			
με ποιον τρόπο αντιμετωπίστηκαν οι πιο ασθαροί κίνδυνοι;			

Αφού συγκεντρώσατε, ποιούν, όλες τις απαραίτητες πληροφορίες, είναι ώρα να ετοιμάσετε το άρθρο σας για το αυριανό φύλλο της εφημερίδας. Εκτός από τα γεγονότα, είναι χρήσιμο να πείτε και τη δική σας άποψη, πώς βλέπετε διηλαδή εσείς όσα έγιναν. Στο τέλος, ελέγχετε αν έχετε παρουσιάσει αναθυτικά την είδηση, με όλες τις πλεπτομέρειες που συγκεντρώσατε.